

noodgevallen geschikt voor de huisvesting van maximaal 95 manschappen. Het fort is vrij toegankelijk en je kunt er genieten van een wijs panorama van het linielandschap.

3 Fort Honswijk

Fort Honswijk, gelegen aan de rivier de Lek, is één van de toonaangevende forten van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. De toren van fort Honswijk (gebouwd tussen 1841 en 1848) is de oudste en grootste van de Nieuwe Hollandse Waterlinie en is van een bijzondere architectonische schoonheid. De functie van Fort Honswijk was om de vijand de doortocht over de Lekdijk te verhinderen en om in samenwerking met het aan de andere zijde van de rivier gelegen Fort Everdingen de Lek af te grendelen. Het fort is dagelijks toegankelijk voor wandelaars. Bij het haventje aan de Lek is een fietsenstalling.

4 Werk aan de Groeneweg

Dit werk is als vooruitgeschoven post van Fort Honswijk aangelegd in de periode 1914-1918. Het is een klein verdedigingswerk met kleine betonnen kazematten (bombestendige ruimten). De wat grotere piramidevormige bunkers zijn groepsschuilplaatsen. Staatsbosbeheer heeft de loopgraven en oorspronkelijke aarden wallen weer zichtbaar gemaakt. Het werk is vrij toegankelijk en is een fantastische speelplek voor kinderen die een beleefroute met leuke opdrachten kunnen volgen.

5 Werk aan het Spoel

Dit verdedigingswerk diende in de 19e eeuw om de inundatiesluis (een sluis om een gebied onder water te zetten) te beschermen. Tegenwoordig is het een ontmoetingsplek voor cultuur en kunst. In het forthuis serveert Caatje aan de Lek heerlijke koffie, lunch en diners.

Fort Everdingen

6 Fort Everdingen sloot, samen met Fort Honswijk aan de andere kant van de Lek, de hooggelegen Lekdijk en de uiterwaarden af. De toren op het fort werd gebouwd tussen 1842 en 1847. Op het fortterrein is een brouwerij met proeflokaal, winkel en kleinschalige natuurcamping met camperplaatsen.

7 Fort Vreeswijk

Fort Vreeswijk werd aangelegd omstreeks 1853. Het aarden werk diende ter verdediging van belangrijke sluisen. Fort Vreeswijk herbergt ook een fortwachterswoning en artillerieloods. Momenteel zijn het Vreeswijks museum en het Dorpshuis gevestigd in het fort. Er is een permanente tentoonstelling te zien over de historie van de scheepvaart en het leven en werken in Vreeswijk.

8 Fort Jutphaas

Fort Jutphaas is een verdedigingswerk dat verrees aan de Vaartsche Rijn omstreeks 1820, een periode waarin de Franse bezetting net was beëindigd en besloten was op diverse plaatsen de Hollandse Waterlinie te versterken. Rond 1847 is het verdedigingswerk omgevormd tot een fort. Tegenwoordig bewoont wijnhandel Rietveld Wines als Wijnfort Jutphaas het fort. Sinds kort is er ook een terras bij het wijnfort en kun je er een drankje drinken.

9 Fort bij Vechten

Fort bij Vechten is gebouwd tussen 1867 en 1870 en maakt deel uit van de Stelling van Utrecht. Het fort is met een oppervlakte van 17 hectare het op een na grootste fort van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Sinds 2015 is hier het Waterliniemuseum gevestigd.

10 Werk aan de Korte Uitweg

Daar waar de ijsvogel over het water scheert, je het gras kunt horen ruisen, vind je Fort WKU met een theehuis en natuurkampeerterrein. Geniet hier van een kopje koffie of lunch. Dit fort werd gebouwd tussen 1876-1879. Het werk heeft een bomvrije kazerne, een opslagloods en een munitiemagazijn.

Colofon

Tekst: gemeente Houten
Vormgeving: Bruksvoort Design & Content, Houten
Kaart: gemeente Houten i.s.m. www.opentopo.nl
Fotografie: Rob 't Hart (Werk aan het Spoel)

Voor meer informatie:

VVW Kromme Rijnstreek
Markt 24, 3961 BC Wijk bij Duurstede
tel. 0343 575 995
info@vvwkrommerijnstreek.nl
www.vvwkrommerijnstreek.nl
www.forten.nl
www.nieuwehollandsewaterlinie.nl
www.staatsbosbeheer.nl

**HOLLANDSE
WATERLINIE®**

GRATIS

VVV Fietsroutes
Langs Lek en Linie
27, 30 en 35 km

Langs Lek en Linie

Blauwe route (met oversteek): circa 27 km - Gele route: circa 30 km - Rode route: circa 35 km. De routes zijn ook te combineren.

Langs Lek en Linie

Via deze fietsroutes verken je een deel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie ten zuidoosten van Utrecht. De waterlinie was een oude verdedigingslinie tussen Muiden en de Biesbosch. Water was het verdedigingswapen. Als de vijand eraan kwam, konden stroken weiland onder water gezet worden (inundatie). Het land werd daardoor moeilijk begaanbaar. De linie deed dienst van 1815 tot ongeveer 1940. Door hoogteverschillen in het landschap, bijvoorbeeld bij rivieren en dijken, bleven sommige gronden droog en dus bereikbaar. Deze kwetsbare delen van de Waterlinie werden onder schot gehouden vanuit forten. Tijdens de Tweede Wereldoorlog, als de Duitsers over de onder water gezette gebieden vliegen, bleek dat de linie zijn verdedigingswaarde grotendeels had verloren. Tegenwoordig is de Hollandse Waterlinie het grootste rijksmonument van Nederland. Het is een prachtig gebied, waarin je de geschiedenis volop kunt beleven. Ontdek het zelf!

De blauwe route omvat oversteken van de Lek via de Vreviapont bij Vreeswijk (tussen knooppunten 20 en 10), bij Culemborg (tussen knooppunten 42 en 52) of de Liniepont (tussen knooppunten 51 en 40). De Vreviapont heeft wisselende vaartijden en is seizoengebonden (zie www.vrevia.nl). De pont van en naar Culemborg vaart het hele jaar. De Liniepont vaart alleen van mei t/m september tussen Werk aan het Spoel, Werk aan de Groeneweg en Fort Everdingen. Actuele vaartijden vind je op www.uitwaarde.nl of via de gratis overzetveren app.

Routepunten

1 Linielanding

De Linielanding is voor bezoekers de plek waar zij parkeren en vervolgens te voet, per fiets of kano het waterliniegebied verkennen. Vanaf deze plaats start een aantal mooie wandelingen en fietsroutes over het Eiland van Schalkwijk. Vergeet niet eerst te genieten van de gezonde en lekkere gerechten bij Hajé Restaurants.

2 Werk aan de Waalse Wetering

Dit Werk is gebouwd in 1875-1878 en omvat een bomvrije remise en een fortwachterswoning. Het werk was in